

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาผลการจัดกลุ่มให้การศึกษาต่อการลดความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมชนิดอัลไซเมอร์ โดยทำการศึกษาผู้ดูแลหลักผู้ป่วยสมองเสื่อมชนิดอัลไซเมอร์จำนวน 21 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 11 คน ได้รับกิจกรรมกลุ่มให้ความรู้เกี่ยวกับโรคและการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อม และกลุ่มควบคุม จำนวน 10 คน ได้รับคำแนะนำการดูแลทั่วไปพร้อมคู่มือการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม

ผลการวิจัยนำเสนอด้วยการบรรยายประกอบตาราง ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย
2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแล
3. ปัญหาความจำและพฤติกรรมของผู้ป่วย และความรู้สึของผู้ดูแล
4. ความเครียดของผู้ดูแล
5. เปรียบเทียบความเครียดของผู้ดูแล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจำแนกตามกลุ่มและข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ					.538 ^a
ชาย	2	18.2	1	10.0	
หญิง	9	81.8	9	90.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
อายุ					.475 ^b
60 - 70 ปี	3	27.3	2	20.0	
71 - 80 ปี	5	45.5	7	70.0	
81 - 90 ปี	3	27.3	1	10.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
เชื้อชาติ					.562 ^a
ไทย	7	63.6	7	70.0	
จีน	4	36.4	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
การศึกษา					.435 ^b
ไม่ได้เรียนหนังสือ	5	45.5	2	20.0	
ประถมศึกษา	5	45.5	6	60.0	
มัธยมศึกษา	1	9.1	2	20.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
สถานภาพสมรส					.331 ^a
คู่	3	27.3	1	10.0	
โสด/หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	8	72.7	9	90.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระยะเวลาที่เจ็บป่วย					.597 ^b
ไม่เกิน 2 ปี	3	27.3	1	10.0	
มากกว่า 2 ปี - 5 ปี	6	54.5	7	70.0	
มากกว่า 5 ปี ขึ้นไป	2	18.2	2	20.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
การรักษา					.926 ^b
มาพบแพทย์สม่ำเสมอ	6	54.5	6	60.0	
มาพบแพทย์เฉพาะเวลามีอาการ	3	27.3	2	20.0	
ยุติการรักษา	2	18.2	2	20.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
โรคทางกายอื่นๆ					.221 ^a
ไม่มี	6	54.5	8	80.0	
มี	5	45.5	2	20.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
เงินบำนาญหรือเงินสะสม					.256 ^a
ไม่มี	10	90.9	7	70.0	
มี	1	9.1	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	

a = Fisher' Exact test b = Chi-square

จากตาราง 1 ผู้ป่วยกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.8 มีอายุระหว่าง 71 - 80 ปี ร้อยละ 45.5 รองลงมา 60 - 70 ปี และ 81 - 90 ปี จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 27.3 สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงเช่นกัน ร้อยละ 90 มีอายุระหว่าง 71 - 80 ปี ร้อยละ 70 รองลงมา 60 - 70 ปี และ 81 - 90 ปี ร้อยละ 20 และ 10 ตามลำดับ ผู้ป่วยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีเชื้อชาติไทยเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.6 และ 70 ตามลำดับ ที่เหลือมีเชื้อชาติจีน

ผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีการศึกษาระดับประถมและไม่ได้เรียนหนังสือจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 45.5 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสโสด หม้าย หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ ร้อยละ 72.7 ที่เหลือคือคู่ ร้อยละ 27.3

สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถม ร้อยละ 60 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา และไม่ได้เรียนหนังสือจำนวนเท่ากันร้อยละ 20 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสโสด หม้าย หย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ เช่นกัน ร้อยละ 90 ที่เหลือคือคู่ ร้อยละ 10

ระยะเวลาที่เจ็บป่วยของผู้ป่วยกลุ่มทดลองส่วนใหญ่อยู่ในช่วงมากกว่า 2 ปี ถึง 5 ปี ร้อยละ 54.5 รองลงมาไม่เกิน 2 ปี และมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 27.3 และ 18.2 ตามลำดับ สำหรับผู้ป่วยกลุ่มควบคุมระยะเวลาที่เจ็บป่วยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงมากกว่า 2 ปี ถึง 5 ปี ร้อยละ 70 รองลงมามากกว่า 5 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 20 ผู้ป่วยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มาพบแพทย์สม่ำเสมอ ร้อยละ 54.5 และ 60 ตามลำดับ มาพบแพทย์เฉพาะเวลามีอาการ ร้อยละ 27.3 และ 20 ตามลำดับ และยุติการรักษา ร้อยละ 18.2 และ 20 ตามลำดับ ผู้ป่วยกลุ่มทดลองเกือบครึ่งหนึ่งมีโรคทางกายอื่นๆ ร้อยละ 45.5 สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ไม่มีโรคทางกาย อื่นๆ ร้อยละ 80

ผู้ป่วยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ไม่มีเงินบำนาญหรือเงินสะสม ร้อยละ 90.9 และ 70 ตามลำดับ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างทาง สถิติพบว่า ข้อมูลทั้งหมดไม่มีความแตกต่างกัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแล

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลจำแนกตามกลุ่มและข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ					.550 ^a
ชาย	3	27.3	2	20.0	
หญิง	8	72.7	8	80.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
อายุ					.629 ^b
25 - 30 ปี	1	9.1	1	10.0	
31 - 45 ปี	2	18.2	4	40.0	
46 - 60 ปี	5	45.5	4	40.0	
มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	3	27.3	1	10.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
การศึกษา					
ประถมศึกษา	1	9.1	3	30.0	.475 ^b
มัธยมศึกษา	7	63.6	5	50.0	
อุดมศึกษา (อนุปริญญาขึ้นไป)	3	27.3	2	20.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
สถานภาพสมรส					.709 ^b
โสด	4	36.4	4	40.0	
คู่	6	54.5	4	40.0	
หม้าย/หย่าร้าง	1	9.1	2	20.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
อาชีพ					.120 ^b
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	8	72.7	3	30.0	
ประกอบอาชีพอยู่กับบ้าน	2	18.2	3	30.0	
ประกอบอาชีพนอกบ้าน	1	9.1	4	40.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การลาออกจากงาน ลดงานหรือไม่ สามารถทำงานเพื่อมาดูแลผู้ป่วย					.562 ^a
ไม่ใช่	7	63.6	7	70.0	
ใช่	4	36.4	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
รายได้ครอบครัว					.538 ^a
พอใช้	9	81.8	8	80.0	
ไม่พอใช้	2	18.2	2	20.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ค่าใช้จ่ายในการรักษาผู้ป่วย					.063 ^a
เบิกค่ารักษาได้	5	45.5	9	90.0	
เบิกค่ารักษาไม่ได้	6	54.5	1	10.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ภาวะค่าใช้จ่าย					.410 ^a
เป็นภาวะ	6	54.5	6	60.0	
ไม่เป็นภาวะ	5	45.5	4	40.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ลักษณะครอบครัว					.015 ^b
ครอบครัวมีเฉพาะพ่อแม่ลูก (ไม่มีบ้านญาติอยู่ใกล้เคียงกัน)	5	45.5	2	20.0	
ครอบครัวมีพ่อแม่ลูกและญาติอยู่ในบ้านเดียวกัน (ไม่มีบ้านญาติอยู่ใกล้เคียงกัน)	5	45.5	1	10.0	
ครอบครัวมีพ่อแม่ลูกและหรือญาติอยู่ในบ้านเดียวกัน (มีบ้านญาติอยู่ใกล้เคียงกัน)	1	9.1	7	70.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
จำนวนสมาชิกในครอบครัว					.552 ^b
2 - 3 คน	2	18.2	1	10.0	
4 - 5 คน	4	36.4	6	60.0	
6 คน ขึ้นไป	5	45.5	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย					.633 ^a
คู่สมรส/บุตร	8	72.7	7	70.0	
ญาติอื่นๆ	3	27.3	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
การดูแล					.450 ^a
ดูแลตั้งแต่เริ่มป่วยเรื่อยมา	9	81.8	7	70.0	
ดูแลหลังป่วยมาระยะหนึ่ง	2	18.2	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ระยะเวลาที่ดูแล					.562 ^a
ไม่เกิน 2 ปี	4	36.4	3	30.0	
มากกว่า 2 ปี ขึ้นไป	7	63.6	7	70.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ลักษณะการดูแล					.331 ^a
ดูแลผู้ป่วยตามลำพัง	3	27.3	1	10.0	
ไม่ได้ดูแลผู้ป่วยตามลำพัง (มีสมาชิกในครอบครัวหรือจ้างคนมาช่วยดูแลบ้าง)	8	72.7	9	90.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ผู้ป่วยอยู่บ้านตามลำพังในช่วงกลางวัน					.562 ^a
ไม่ใช่	7	63.6	7	70.0	
ใช่	4	36.4	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
จำนวนเวลาที่ดูแลผู้ป่วยในแต่ละวัน					.562 ^a
8 - 12 ชั่วโมง	4	36.4	3	30.0	
มากกว่า 12 ชั่วโมง ขึ้นไป	7	63.6	7	70.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
วันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย					.425 ^a
ไม่มี	7	63.6	5	50.0	
มี	4	36.4	5	50.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
สุขภาพกายก่อนรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย					.392 ^a
แข็งแรงดี/ไม่มีโรคประจำตัว	6	54.5	7	70.0	
ไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัว	5	45.5	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
สุขภาพกายภายหลังรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย					.724 ^b
แข็งแรงดี/ไม่มีโรคประจำตัวเช่นเดียวกับ ก่อนมารับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย	5	45.5	3	30.0	
ไม่แข็งแรง /มีโรคประจำตัวเช่นเดียวกับ ก่อนมารับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย	3	27.3	2	20.0	
สุขภาพดีกว่าก่อนมารับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย	1	9.1	1	10.0	
ไม่แข็งแรง /มีโรคประจำตัว	2	18.2	4	40.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ก่อนที่ผู้ป่วยจะล้มป่วย					.438 ^a
ไม่มีปัญหา	8	72.7	6	60.0	
มีปัญหา	3	27.3	4	40.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ภายหลังจากผู้ป่วยล้มป่วย					.901 ^b
ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น	1	9.1	1	10.0	
ไม่มีปัญหาเช่นเดียวกับก่อนที่ผู้ป่วยจะล้มป่วย	6	54.5	5	50.0	
มีปัญหาเช่นเดียวกับก่อนที่ผู้ป่วยจะล้มป่วย	2	18.2	3	30.0	
มีปัญหา	2	18.2	1	10.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ปัญหาารบกวนจิตใจอื่น ๆ นอกเหนือ จากปัญหาการดูแลผู้ป่วย					.608 ^a
ไม่มี	4	36.4	4	40.0	
มี	7	63.6	6	60.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจิตใจ					.055 ^a
ไม่ได้รับ	4	36.4	0	0.0	
ได้รับ	7	63.6	10	100	
รวม	11	100.0	10	100.0	
ความคิดเห็นต่อการสนับสนุนทางสังคมจิตใจของผู้ดูแลที่ได้รับการสนับสนุน					1.00 ^a
เพียงพอ	2	28.6	3	30.0	
ไม่เพียงพอ	5	71.4	7	70.0	
รวม	7	100.0	10	100.0	
การได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคและการดูแล					.245 ^a
ไม่เคย	5	45.5	7	70.0	
เคย	6	54.5	3	30.0	
รวม	11	100.0	10	100.0	

a = Fisher' Exact test   b = Chi-square

* p < 0.05

จากตาราง 2 ผู้ดูแลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.7 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46 - 60 ปี ร้อยละ 45.5 รองลงมามากกว่า 60 ปี ร้อยละ 27.3 สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงเช่นกัน ร้อยละ 80 มีอายุระหว่าง 31 - 45 ปี และ 46 - 60 ปี จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 40

ผู้ดูแลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 63.6 รองลงมาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 27.3 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 54.5 รองลงมาโสด ร้อยละ 36.4 สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 50 รองลงมาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 30 มีสถานภาพสมรสโสดและคู่จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 40

ผู้ดูแลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 72.7 รองลงมาประกอบอาชีพอยู่กับบ้าน ร้อยละ 18.2 ร้อยละ 36.4 ของผู้ดูแลต้องลาออกจากงาน ลดหรือไม่สามารถทำงานเพื่อมาดูแลผู้ป่วย สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนอกร้าน ร้อยละ 40 ไม่ได้ประกอบอาชีพและประกอบอาชีพพอกับบ้านจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 30 ผู้ดูแลต้องลาออกจากงานลดหรือไม่สามารถทำงานเพื่อมาดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 30

รายได้ครอบครัวทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 81.8 และ 80 ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายในการรักษาผู้ป่วยในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เบิกค่ารักษาไม่ได้ ร้อยละ 54.5 สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่เบิกค่ารักษาได้ ร้อยละ 90 ผู้ดูแลทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่คิดว่าค่าใช้จ่ายในการรักษาเป็นภาระ ร้อยละ 54.5 และ 60 ตามลำดับ

ลักษณะครอบครัวของกลุ่มทดลองครอบครัวมีเฉพาะพ่อแม่ลูก และครอบครัวมีพ่อแม่ลูก และหรือญาติอยู่ในบ้านเดียวกัน แต่ไม่มีบ้านญาติอยู่บริเวณใกล้เคียงจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 45.5 และส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 6 คนขึ้นไป ร้อยละ 45.5 รองลงมาจำนวน 4 – 5 คน ร้อยละ 36.4 สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ครอบครัวมีพ่อแม่ลูกและหรือญาติอยู่ในบ้านเดียวกัน รวมทั้งมีบ้านญาติอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ร้อยละ 70 และมีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4 - 5 คน ร้อยละ 60 รองลงมา 6 คน ขึ้นไป ร้อยละ 30 ผู้ดูแลทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยโดยเป็นคู่สมรสหรือบุตร ร้อยละ 72.7 และ 70 ตามลำดับ ที่เหลือเป็นญาติอื่นๆ ร้อยละ 27.3 และ 30 ตามลำดับ

ผู้ดูแลทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ให้การดูแลผู้ป่วยมาตั้งแต่เริ่มป่วย ร้อยละ 81.8 และ 70 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ให้การดูแลผู้ป่วยมากกว่า 2 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 63.6 และ 70 ตามลำดับ ที่เหลือให้การดูแลผู้ป่วยไม่เกิน 2 ปี ร้อยละ 36.4 และ 30 ตามลำดับ นอกจากนี้ลักษณะการดูแลส่วนใหญ่ผู้ดูแลไม่ได้ผู้ดูแลผู้ป่วยตามลำพัง มีสมาชิกในครอบครัวมาดูแลหรือมีการจ้างคนมาช่วยดูแลบ้าง ร้อยละ 72.7 และ 90 ตามลำดับ ที่เหลือผู้ดูแลต้องดูแลผู้ป่วยตามลำพัง ร้อยละ 27.3 และ 10 ตามลำดับ ผู้ป่วยต้องอยู่ในบ้านตามลำพังในช่วงกลางวันเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวต่างมีภาระกิจ ร้อยละ 36.4 และ 30 ตามลำดับ สำหรับจำนวนเวลาที่ผู้ดูแลใช้ในการดูแลผู้ป่วยในแต่ละวันส่วนใหญ่มากกว่า 12 ชั่วโมง ขึ้นไป ร้อยละ 63.6 และ 70 ตามลำดับ ผู้ดูแลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ไม่มีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 63.6 ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่มีวันหยุดและมีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วยจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 50

สุขภาพกายของผู้ดูแลก่อนรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วยในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่แข็งแรงดี ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 54.5 ที่เหลือไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว ร้อยละ 45.5 ภายหลังรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย สุขภาพผู้ดูแล ส่วนใหญ่ยังคงแข็งแรงดี ไม่มีโรคประจำตัวเช่นเดียวกับก่อนรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 45.5 รองลงมาไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัวเช่นเดียวกับก่อนรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 27.3 มี ร้อยละ 18.2 ที่ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว สำหรับกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีสุขภาพกายก่อนรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วยแข็งแรงดี ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 70 ที่เหลือ ร้อยละ 30 ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว ภายหลังรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วยผู้ดูแลส่วนใหญ่ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว ร้อยละ 40 รองลงมาแข็งแรงดี ไม่มีโรคประจำตัวเช่นเดียวกับก่อนมารับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 30

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวก่อนที่ผู้ป่วยจะล้มป่วย ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ร้อยละ 72.7 และ 60 ตามลำดับ ภายหลังจากผู้ป่วยล้มป่วย ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว กลุ่มทดลองส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเช่นเดียวกับก่อนที่ผู้ป่วยจะล้มป่วย ร้อยละ 54.5 รองลงมามีปัญหาเช่นเดียวกับก่อนที่ผู้ป่วยจะล้มป่วย และมีปัญหาจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 18.2 สำหรับกลุ่มควบคุมความสัมพันธ์ในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเช่นเดียวกับก่อนที่ผู้ป่วยจะล้มป่วย ร้อยละ 50 รองลงมามีปัญหาเช่นเดียวกับก่อนที่ผู้ป่วยจะล้มป่วย ร้อยละ 30 และมีปัญหา ร้อยละ 10

ผู้ดูแลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมากกว่าครึ่งหนึ่งมีปัญหาบกพร่องจิตใจอื่นๆ นอกเหนือจากปัญหาการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 63.6 และ 60 ตามลำดับ

ผู้ดูแลในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจิตใจจากคนในครอบครัว บุคคลใกล้ชิด ตลอดจนชุมชนและสังคม ร้อยละ 63.6 สำหรับกลุ่มควบคุมได้รับการสนับสนุนทางสังคมจิตใจทุกคน ร้อยละ 100 ทั้งผู้ดูแลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจิตใจส่วนใหญ่คิดว่าการสนับสนุนที่ได้รับไม่เพียงพอ ร้อยละ 71.4 และ 70 ตามลำดับ

ผู้ดูแลในกลุ่มทดลองมากกว่าครึ่งหนึ่งเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคและการดูแลผู้ป่วย สมองเสียม ร้อยละ 54.5 ในขณะที่กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้ ร้อยละ 70

ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นลักษณะครอบครัวมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ กล่าวคือ กลุ่มทดลองส่วนใหญ่ลักษณะครอบครัวมีเฉพาะพ่อแม่ลูกและครอบครัวมีพ่อแม่ลูกและญาติอยู่ในบ้านเดียวกันโดยที่ไม่มีบ้านญาติอยู่บริเวณใกล้เคียง ในขณะที่กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ครอบครัวมีพ่อแม่ลูกและหรือญาติอยู่ในบ้านเดียวกันพร้อมกับมีบ้านญาติอยู่บริเวณใกล้เคียง

ส่วนที่ 3 ปัญหาความจำและพฤติกรรมของผู้ป่วย

1. ปัญหาความจำและพฤติกรรมของผู้ป่วย

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาความจำและพฤติกรรมของผู้ป่วยและระดับปัญหาจำแนกตามกลุ่ม

ปัญหา	กลุ่มทดลอง (11 คน)			กลุ่มควบคุม (10 คน)			p-value
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา	
ปัญหาความจำ	20.45	6.23	มาก	22.50	3.48	มาก	.372
ปัญหาพฤติกรรม	10.45	5.11	ปานกลาง	14.90	7.71	ปานกลาง	.132
ภาวะซึมเศร้า	14.09	12.32	ปานกลาง	10.10	7.65	น้อย	.389

จากตาราง 3 ผู้ป่วยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนปัญหาความจำอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.45 และ 22.50 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีคะแนนปัญหาพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.45 และ 14.90 ตามลำดับ ส่วนภาวะซึมเศร้า ผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.09 ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนอยู่ในระดับน้อยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.10 ปัญหาความจำ พฤติกรรมและภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างทางสถิติพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

2. ความรู้สึกของผู้ดูแลต่อปัญหาความจำ และพฤติกรรมของผู้ป่วย

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้สึกของผู้ดูแลต่อปัญหาความจำและพฤติกรรมของผู้ป่วยและระดับปัญหาจำแนกตามกลุ่ม

ความรู้สึกต่อ ปัญหา	กลุ่มทดลอง (11 คน)			กลุ่มควบคุม (10 คน)			p-value
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา	
ปัญหาความจำ	9.18	3.82	น้อย	11.60	6.08	ปานกลาง	.284
ปัญหาพฤติกรรม	8.18	6.05	น้อย	13.90	8.44	ปานกลาง	.088
ภาวะซึมเศร้า	9.00	8.56	น้อย	9.20	8.03	น้อย	.957

จากตาราง 4 ผู้ดูแลกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้สึกไม่สบายใจหรือผิดหวังต่อปัญหาความจำ พฤติกรรม และภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยเฉลี่ยเท่ากับ 9.18 8.18 และ 9 ตามลำดับ เป็นคะแนนในระดับน้อย สำหรับกลุ่มควบคุมมีคะแนนความรู้สึกไม่สบายใจหรือผิดหวังต่อปัญหาความจำ และ

พฤติกรรมของผู้ป่วยเฉลี่ยเท่ากับ 11.60 และ 13.90 ตามลำดับ เป็นคะแนนระดับปานกลาง ส่วนคะแนนความรู้สึกรู้สึกต่อภาวะซึมเศร้าเฉลี่ยเท่ากับ 9.20 เป็นคะแนนระดับน้อย

ความรู้สึกไม่สบายใจหรือผิดหวังต่อปัญหาความจำ พฤติกรรมและภาวะซึมเศร้าของผู้ดูแลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ส่วนที่ 4 ความเครียดของผู้ดูแล

ความเครียดของผู้ดูแลจากการประเมินด้วยแบบวัดความเครียดและจากการประเมินความรู้สึกของผู้ดูแลเอง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดและระดับความเครียดของผู้ดูแล จำแนกตามกลุ่ม และการประเมินความเครียดก่อนทดลอง

ความเครียด	กลุ่มทดลอง (11 คน)			กลุ่มควบคุม (10 คน)			p-value
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	
แบบวัดความเครียด	10.45	2.42	ปานกลาง	10.00	1.70	ปานกลาง	.628
ความรู้สึกของผู้ดูแล	6.45	1.21	มาก	7.00	1.76	มาก	.415

จากตาราง 5 ก่อนทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยแบบวัดเฉลี่ยเท่ากับ 10.45 และ 10 ตามลำดับ เป็นความเครียดระดับปานกลางค่อนข้างสูงเหมือนกัน นอกจากนี้ยังมีคะแนนความเครียดจากการประเมินความรู้สึกของผู้ดูแลเองเฉลี่ยเท่ากับ 6.45 และ 7 ตามลำดับ เป็นความเครียดระดับมากเช่นกัน

คะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยแบบวัด และ จากการประเมินความรู้สึกของผู้ดูแล ทั้งสองกลุ่ม เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างทางสถิติพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดและระดับความเครียดของผู้ดูแล จำแนกตามกลุ่ม และการประเมินความเครียดหลังทดลอง

ความเครียด	กลุ่มทดลอง (11 คน)			กลุ่มควบคุม (10 คน)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
แบบวัดความเครียด	6.54	3.96	ปานกลาง	9.20	2.44	ปานกลาง
ความรู้สึกของผู้ดูแล	4.36	2.29	ปานกลาง	6.80	1.55	มาก

จากตาราง 6 หลังทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยแบบวัดเฉลี่ยเท่ากับ 6.54 และ 9.20 ตามลำดับ เป็นคะแนนความเครียดระดับปานกลางเหมือนกัน สำหรับคะแนนความเครียดจากการประเมินความรู้สึกของผู้ดูแลกลุ่มทดลองเฉลี่ย

เท่ากับ 4.36 เป็นคะแนนความเครียดระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.80 เป็นคะแนนความเครียดระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดและระดับความเครียดของผู้ดูแล
จำแนกตามกลุ่ม และการประเมินความเครียดหลังติดตามผล

ความเครียด	กลุ่มทดลอง (11 คน)			กลุ่มควบคุม (10 คน)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
แบบวัดความเครียด	8.27	3.77	ปานกลาง	9.00	2.21	ปานกลาง
ความรู้สึของผู้ดูแล	4.91	2.02	ปานกลาง	7.00	1.76	มาก

จากตาราง 7 หลังติดตามผล กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยแบบวัดเฉลี่ยเท่ากับ 8.27 และ 9 ตามลำดับ เป็นคะแนนความเครียดระดับปานกลางเหมือนกัน สำหรับคะแนนความเครียดจากการประเมินความรู้สึกของผู้ดูแลกลุ่มทดลองเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 เป็นคะแนนความเครียดระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7 เป็นคะแนนความเครียดระดับมาก

ส่วนที่ 5 การเปรียบเทียบความเครียดของผู้ดูแล

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของผู้ดูแล

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังติดตามผล (n = 11)

ความเครียด		$\bar{X}$	S.D.	f	p-value
ความเครียดจากแบบวัด	ก่อนทดลอง	10.45	2.42		
	หลังทดลอง	6.55	3.96		
	ติดตามผล	8.27	3.77	3.541	.042*
ความเครียดจากความรู้สึก	ก่อนทดลอง	6.45	1.21		
	หลังทดลอง	4.36	2.29		
	ติดตามผล	4.91	2.02	3.588	.040*

* p < 0.05

จากตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของกลุ่มทดลอง ระหว่าง ก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังติดตามผล ผู้ดูแลมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยแบบวัด ก่อนทดลองเท่ากับ 10.45 หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.55 และหลังติดตามผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.27 คะแนนทั้ง 3 ครั้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ นอกจากนี้ ผู้ดูแลยังมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดจากการประเมินความรู้สึกของผู้ดูแลก่อนทดลองเท่ากับ 6.45 หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และหลังติดตามผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 คะแนนทั้ง 3 ครั้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ กล่าวคือ กลุ่มทดลองมีคะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยแบบวัดและการประเมินความรู้สึกของผู้ดูแลลดลงหลังเข้ากลุ่มให้การศึกษา และเมื่อทดสอบซ้ำด้วยวิธีการของ LSD ตามตารางข้างล่าง

ตาราง 9 การทดสอบซ้ำค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังติดตามผล (n = 11)

ความเครียด		M.D.	S.E.	p-value
ความเครียดจากแบบวัด	ก่อนทดลองกับหลังทดลอง	3.91	1.47	.013*
	ก่อนทดลองกับหลังติดตามผล	2.18	1.47	.149
	หลังทดลองกับหลังติดตามผล	1.73	1.47	.250
ความเครียดจากความรู้สึก	ก่อนทดลองหลังทดลอง	2.09	.81	.015*
	ก่อนทดลองกับหลังติดตามผล	1.55	.81	.066
	หลังทดลองกับหลังติดตามผล	.55	.81	.506

* p < 0.05

จากตาราง 9 ผลการทดสอบซ้ำพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยแบบวัดหลังทดลองน้อยกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดก่อนทดลองกับหลังติดตามผล และหลังทดลองกับหลังติดตามผลไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เช่นเดียวกับค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยความรู้สึกของผู้ดูแลหลังทดลองน้อยกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดก่อนทดลองกับหลังติดตามผล และหลังทดลองกับหลังติดตามผลไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังติดตามผล (n = 10)

ความเครียด		$\bar{X}$	S.D.	f	p-value
ความเครียดจากแบบวัด	ก่อนทดลอง	10.00	1.70		
	หลังทดลอง	9.20	2.44		
	ติดตามผล	9.00	2.21	.612	.550
ความเครียดจากความรู้สึก	ก่อนทดลอง	7.00	1.76		
	หลังทดลอง	6.80	1.55		
	ติดตามผล	7.00	1.76	.046	.955

จากตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังติดตามผล ผู้ดูแลมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดจากการประเมินด้วยแบบวัดก่อนทดลองเท่ากับ 10.00 หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.20 และหลังติดตามผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.00 คะแนนทั้ง 3 ครั้ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ นอกจากนี้ผู้ดูแลยังมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดจากการประเมินความรู้สึกของผู้ดูแลก่อนทดลองเท่ากับ 7.00 หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.80 และหลังติดตามผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.00 คะแนนทั้ง 3 ครั้ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ